

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Wioletta Jodłowska - Nowicka
Protokolant:	Łukasz Michaluk

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek odwołania E. S.

od decyzji z dnia 26 listopada 2014 roku nr znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się E. S. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jakiemu uległa odwołująca się w dniu 21 listopada 2012 roku w wysokości odpowiadającej 2% (dwa procent) stałemu uszczerbkowi na zdrowiu;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. na rzecz odwołującej się E. S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 24 grudnia 2014 roku (data prezentaty) odwołująca się E. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 26 listopada 2014 roku, znak: (...) odmawiającej jej przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy (odwołanie k. 1).

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 21 listopada 2012 roku uległa wypadkowi przy pracy. Wskazała, iż w czasie gdy uległa wypadkowi pracodawca nie zatrudnił pracownika ds. bezpieczeństwa i higieny pracy. Skarżąca wniosła o uznanie zdarzenia z dnia 21 listopada 2012 roku za wypadek przy pracy (odwołanie k. 1-2).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 stycznia 2015 roku (data prezentaty) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie k. 3).

W uzasadnieniu wskazał, iż odwołująca się wraz z wnioskiem z dnia 17 listopada 2014 roku o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem z dnia 21 listopada 2012 roku nie złożyła dokumentacji powypadkowej.

Dlatego organ rentowy wydał decyzję odmawiającą jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy (odpowiedź na odwołanie k. 3).

Na terminie rozprawy w dniu odwołująca się sprecyzowała, iż wnosi o zasądzenie odszkodowania w wysokości 40% wynagrodzenia (protokół k. 61).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się jest zatrudniona w Polskim Związku Niewidomych Bibliotece Centralnej w W.. Odwołująca się jest osobą niewidomą i porusza się przy pomocy białej laski oraz psa przewodnika (bezsperne).

W dniu 21 listopada 2012 roku ok. godz. 11:30 po wyjściu z sekretariatu w celu zgłoszenia wyjścia do banku, poruszając się przy pomocy białej laski i psa przewodnika szła holem w kierunku wyjścia głównego. Na wysokości sklepu odwołująca się uderzyła ustami w stojący wózek do przewozu wody pitnej firmy (...). W momencie zdarzenia pracownik firmy (...) instalował butlę z wodą na dystrybutorze w sekretariacie. Skarżąca zgłosiła ten fakt w sekretariacie i udała się do banku. Po powrocie z banku w obecności pracowników M. K. i D. M. został sporządzony dokument „wyjaśnienia poszkodowanego”, następnie podpisany przez odwołującą się. Na skutek uderzenia skarżącej obluzowała się i wypadła korona zęba, odczuwała również ból kręgów szyjnych. Po godz. 15:00 odwołująca się wraz z J. P. udały się do przychodni na wizytę do lekarza stomatologa. Stomatolog po badaniu i zacementowaniu korony zęba nie stwierdziła innych uszkodzeń (notatka służbowa k. 47; wyjaśnienia poszkodowanego k. 49; zeznania M. C. k. 75-76 – e-protokół (...) (...) zeznania M. K. k. 76 – e-protokół (...) (...) zeznania D. M. k. 76-77 – e-protokół (...) (...) zeznania odwołującej się k. 77 – e-protokół (...) (...)

Decyzją z dnia 26 listopada 2014 roku, znak:(...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. odmówił odwołującej się przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż do wniosku z dnia 17 listopada 2014 roku o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy skarżąca nie dołączyła dokumentacji powypadkowej, w tym protokołu powypadkowego (decyzja k. 3 akt rentowych).

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2016 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego stomatologa celem ustalenia, czy osoba odwołująca się doznała urazu wskutek zdarzenia, które miało miejsce dnia 21 listopada 2012 roku, czy też uraz ten został wywołany samoistną chorobą nie pozostającą w związku ze zdarzeniem; w przypadku uznania, że odwołująca się doznała urazu na skutek ww. zdarzenia wskazać, czy odwołująca się doznała stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a jeżeli tak to w jakiej procentowej wysokości (postanowienie k. 83).

W opinii z dnia 23 lipca 2016 roku biegła lekarz stomatolog wskazała, iż odwołująca się na skutek wypadku z dnia 21 listopada 2012 roku straciła dwie korony zębów. W następstwie, po wyleczeniu korzeni tych zębów, aby odtworzyć prawidłową funkcję żucia wykonano dwa wkłady koronowo – korzeniowe i dwie korony porcelanowe. Biegła wskazała, iż korzenie po urazach są znacznie słabsze od tych gdzie korona uległa zniszczeniu z powodu dużych wypełnień. W takich korzeniach często pomimo prawidłowego leczenia mogą powstać zmiany około wierzchołkowe, co będzie wskazaniem do ich ekstrakcji. W przypadku odwołującej się – gdyby taka sytuacja nastąpiła – aby odbudować funkcję żucia – należałoby wszczepić implanty. W ocenie biegłej procentowy uszczerbek na zdrowiu, jakiego doznała odwołująca się wynosi 2% (opinia k. 97).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych, a także na podstawie znajdującej się w aktach sprawy opinii sądowno – lekarskiej. Autentyczności i treści ww. dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie. Sąd ustalił stan faktyczny również na podstawie zeznań świadków: M. C. (k. 75-76 – e-protokół (...) (...) M. K. (k. 76 – e-protokół (...) (...) D. M. (k. 76-77 – e-protokół (...) (...)) oraz odwołującej się (k. 77 – e-protokół (...) (...)) Zeznania ww. świadków oraz odwołującej się były logiczne i spójne, Sąd nie znalazł podstaw do odmowy ich wiarygodności. Sąd dał wiarę świadkom oraz odwołującej się co do okoliczności przebiegu zdarzenia

z dnia 21 listopada 2012 roku oraz co do faktu, iż protokół powypadkowy nie został sporządzony z uwagi na braki kadrowe u pracodawcy – odejście z pracy specjalisty ds. BHP.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe celem ustalenia przebiegu zdarzenia i zważenia czy zdarzenie z dnia 21 listopada 2012 roku może być kwalifikowane jako wypadek przy pracy czy jako zdarzenie, które nie odpowiada definicji wypadku.

W przedmiotowej sprawie odwołująca się dochodziła jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Definicję wypadku przy pracy określa ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1242 ze zm., zwana dalej ustawą wypadkową). Zgodnie z art. 3 ust. ww. ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy wypadkowej, za uraz uznaje się uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego.

Ustawa nie definiuje jednak pojęcia „przyczyny zewnętrznej” wypadku przy pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik zewnętrzny, który jest zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (vide Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 roku, III PO 15/62, LEX nr 106030). Zewnętrzna przyczyna zdarzenia nie może pochodzić z organizmu pracownika dotkniętego zdarzeniem i musi być źródłem urazu lub śmierci. Nie musi być to wyłącznie jedna przyczyna, lecz również mogą to być przyczyny złożone, a więc zawierające połączenie czynnika zewnętrznego z czynnikami istniejącymi już w organizmie pracownika. Sama praca nie może stanowić zewnętrznej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy. Może nią być dopiero określona nadzwyczajna sytuacja związana z tą pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., I PK 185/13, LEX nr 1646046). Z kolei „nagle zdarzenie” powodujące uraz lub śmierć pracownika może nastąpić w dowolnym czasie i miejscu pod warunkiem, że pozostaje w związku z wykonywaniem czynności pracowniczych przez osobę, która wypadkowi uległa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2014 roku, I PK 245/13, LEX nr 1646082). Czasowy i miejscowy związek wypadku z pracą sprowadza się do czasowego (zdarzenie wystąpiło w czasie pracy w znaczeniu prawnym) bądź miejscowego (zdarzenie nastąpiło w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę) powiązania przyczyny zewnętrznej doznanego uszczerbku na zdrowiu z faktem wykonywania przez pracownika określonych czynności. Innymi słowy, czasowy i miejscowy związek wypadku z pracą oznacza, że pracownik doznał uszczerbku na zdrowiu w miejscu i czasie, kiedy pozostawał w sferze interesów pracodawcy. Zatem związek miejscowy i czasowy wypadku z pracą sprowadza się do ustalenia, że zdarzenie wystąpiło w czasie pracy w znaczeniu prawnym (nie tylko w czasie efektywnego świadczenia pracy, ale również w czasie pozostawania w dyspozycji pracodawcy - art. 128 § 1 k.p.), bądź w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę (na terenie zakładu pracy, a nie tylko w miejscu wykonywania czynności przez danego pracownika - art. 207 k.p.), przez powiązanie doznania uszczerbku na zdrowiu z faktem wykonywania przez pracownika określonych czynności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2014 roku, I PK 275/13, LEX nr 1477424).

Natomiast zasady ustalania uszczerbku na zdrowiu oraz wysokości odszkodowania reguluje art. 11 § 1 ww. ustawy, zgodnie z którym ubezpieconemu, który skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (§ 2). Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (§ 3). Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (§ 4). Natomiast szczegółowe sposoby ustalania uszczerbku na zdrowiu oraz wysokości odszkodowania określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 954 ze zm.). Zgodnie z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zdarzenie było nagłe, wywołała je przyczyna zewnętrzna, odwołująca uległa urazowi, a zdarzenie pozostaje w związku z pracą. Odwołująca się doznała urazu w czasie pozostawania w dyspozycji pracodawcy, w czasie pracy. Uraz został spowodowany nagłym zdarzeniem wywołanym przyczyną zewnętrzną – uderzenie w wózek z napojami, który pozostawił pracownik firmy (...) co spowodowało utratę dwóch koron zębów. Zdaniem Sądu wskazane zdarzenie wyczerpuje zakres definicji wypadku przy pracy, określonego w art. 3 ustawy wypadkowej.

Odmawiając odwołującej się prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy organ rentowy podnosił, iż odwołująca się wraz z wnioskiem o odszkodowanie nie przedstawiła protokołu powypadkowego. Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy wypadkowej Zakład odmawia przyznania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego w przypadku nieprzedstawienia protokołu powypadkowego lub karty wypadku. Natomiast zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 roku, I UZP 4/13, LEX nr 1469177, w postępowaniu prowadzonym na skutek odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z powodu nieprzedstawienia przez ubezpieczonego protokołu powypadkowego sąd ubezpieczeń społecznych jest uprawniony do dokonywania oceny, czy dane zdarzenie było wypadkiem przy pracy. Sąd ponadto podziela stanowisko doktryny, iż nieprzedstawienie protokołu powypadkowego bądź przedstawienie protokołu powypadkowego nieuznającego zdarzenia za wypadek przy pracy nie pozbawia ubezpieczonego prawa do świadczeń z ustawy, a jedynie upoważnia organ rentowy do wydania decyzji odmownej. Zatem przepis art. 22 ust. 1 ustawy wypadkowej uznać należy za przepis o charakterze procesowym, a nie materialnym, w przeciwieństwie do art. 21 ust. 1-3 ww. ustawy, a wskazane w art. 22 podstawy odmowy przyznania świadczenia jako „przyczyny formalne” (W. Witoszko, Jednorazowe odszkodowanie z ubezpieczenia wypadkowego, Warszawa 2010, s. 118-123).

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustalił, iż na skutek zdarzenia z dnia 21 listopada 2012 roku pracodawca nie sporządził protokołu powypadkowego. Z zeznań świadków przesłuchiwanych w sprawie wynika, iż w okresie gdy doszło do wypadku nie pracował już specjalista ds. BHP i na skutek braków kadrowych zaniedbano sporządzenia protokołu. Sąd zatem przeprowadził postępowanie dowodowe i ustalił, iż zdarzenia z dnia 21 listopada 2012 roku spełnia definicję wypadku przy pracy. Z uwagi na fakt, iż Sąd nie posiada wiadomości specjalnych niezbędnych do rozstrzygnięcia kwestii procentowego uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznała odwołująca się, koniecznym było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza stomatologa, który uznał, iż odwołująca się doznała 2% stałego uszczerbku na zdrowiu. Sąd oparł się na treści opinii biegłej, bowiem była ona logiczna, spójna, nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości z punktu widzenia metodologii, poprawności, rzetelności i prawidłowości rozumowania.

W przedmiotowej sprawie brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania zasadności przedmiotowej opinii. Biegła wydała opinię po przeprowadzeniu badania odwołującej się, знаła przebieg jej leczenia i zapoznała się z dokumentacją medyczną. Sąd nie znalazł zatem podstaw do zakwestionowania przedstawionej opinii.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), z uwzględnieniem, że odwołująca się wygrała sprawę w całości. Koszty zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 12 ust 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. w wysokości 60 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.